

פ ר ו ט ו ק ו ל מס' 46/ד

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט

ביום ג' כ"ח באדר ב' תשי"ט - 7.4.59

בשעה 16.05

נוכחים:

- ז. ורהפטיג - היו"ר
- ב. אזניה
- ע. איכילוב
- י. אלון
- מ. בגין
- ד. בר-רב-האי
- ה. ברגר
- ב. בורג
- ש. גרוס
- ע. דגני
- ש. יוניצ'מן
- ב. לוקר
- ח. צדוק
- י. ש. רוזנברג
- י. שופמן

מן זמנים:

- שר הפנים י. בר-יהודה
- מר שבו
- ד"ר ידין
- מר בלאס
- מר גוברמן - משרד הפנים

סדר היום:

חוק לתיקון פקודת העיריות
(מס' 16) תשי"ט - 1959

=====

היו"ר ז. ורהפטיג:

אני מתכבד לפתוח את הישיבה.
אנו ממשיכים בסעיף 11 לפקודה, המצויין בסעיף ז.

ח. צדוק:

אני רוצה להצביע על הסדר שנראה לי כי צולל
להתאחד עליו.

הבסיס שאנו כולנו מקבלים אותו הוא פנקס הכללי הכללי, המשמש גם לבחירות לכנסת וגם לבחירות לעיריות. הוא משקף את המצב ב-31 בדצמבר. השינויים שיכולים לבוא אחר כך, נובעים מאחת מעילות. או שאדם מגיש ערר הוא טוען כי הוא לא נכלל בפנקס המקורי, הוא צריך היה להכלל בו מפני שב-31.12 הוא היה תושב של המקום הזה. הערר הזה מתקבל, הרי מוסיפים אותו ואז הוא כשר לבחור גם לעיריה וגם לכנסת, מפני שנקבעה העובדה שב-31.12 הוא כבר היה תושב.

העילה השניה - או שהוא בא ומבקש להעביר אותו ממקום למקום ואומר: אמנם ב-31.12 הייתי תושב של מקום פלוני, אבל עכשיו אני תושב במקום אחר. לכן אני מבקש להעביר אותו למקומי החדש, כי במרום עברתי למקום אחר. התוספת הזאת שבאה כתוצאה מהעברה ממקום למקום, מעניקה

לו, במקומו החדש, זכות בחירה לכנסת, ואינה מעניקה לו זכות בחירה לעיריה. יהיו שלוש שכבות של ניירות. אחת - עבה מאד - פנקס הבוחרים, ואילו יתר שתי השכבות תהיינה תוצאות של ההעברות. תוספת א' שנתקבלה כתוצאה מהערורים, גם היא טובה לשתי ההעברות. תוספת ב' - תוצאה של ההעברות - טובה לכנסת בלבד.

היו"ר ז. ורהפטיג: הוויכוח בענין זה היה מאד מקיף. אני מציע שניגש להצבעות.

ע. איכילוב: אני בא עכשיו לקראת ההצעה שתתקבל. דברי מר צדוק מכוונים לא רק לאלה שהגישו ערורים, אלא גם לאלה שמסרו הודעות למשרד רישום התושבים, בדבר שינוי כתובתם. ערר הם הגישו בתאריך מסויים, אבל בינואר או בפברואר הם הודיעו למשרד רישום התושבים שהם כבר לא גרים בכתובת הישנה אלא גרים במקום החדש. אם הוא הודיע ב-2 לינואר שהוא עבר, בפנקס הבוחרים הוא נמצא כבר פה.

היו"ר ז. ורהפטיג: מי שלא גר בתל-אביב והודיע בחצי ינואר על זה שהוא עובר לתל-אביב, היכן זה נמצא בפנקס הבוחר?

שר הפנים י. בר-יהודה: בפנקס הבוחרים לא הוסיפו שום דבר שהשתנה אחרי ה-31 בדצמבר. תוספת כזאת יכולה להיות רק כתוצאה מבקשת העברה. אם הוא היה ב-31 בדצמבר בפתח-תקווה וב-2 בינואר עבר לתל-אביב, הוא מוצג עכשיו וצריך להיות מוצג ברשימה של פתח-תקווה. אם הוא לא יבקש להעביר אותו לתל-אביב, הוא ישאר שם.

ע. איכילוב: אם מישהו ביקש-לפני התקופה של הגשת הערורים, - להעביר אותו, מה דינו?

שר הפנים י. בר-יהודה: דבר אחד צריך להיות ברור. האדם צריך לפנות. אם הוא לא פנה שום דבר לא ייעשה.

י. שופמן: פנקס הבוחרים זה דבר אחד. סוג מסויים של אנשים שמבקשים להכניס אותם ברשימה. מכיוון שהכניסו אותם, הם צריכים להוכיח איפה הם גרו ב-31 בדצמבר, ולפי זה מכניסים אותם, אם החסירו אותם בטעות.

דבר שלישי - העברות. על זה אין כל השפעה לבחירות לעיריות.

הבינותי שהדבר השני הוא: אם החסירו אדם ברשימה והוא דורש שיכניסו אותו, אין כל יסוד להעניש אותו שהוא לא יבחר לעיריות. כשהוא מבקש שיכניסו אותו ברשימה הוא צריך להוכיח באיזה מקום הוא גר, איפה הוא היה תושב.

שר הפנים י. בר-יהודה: אם הוא יוכיח שהוא עבר מפתח-תקווה לתל-אביב ב-1.1.56 וארעה טעות והשאירו אותו בפתח-תקווה, לא יעבירו אותו?

היו"ר ז. ורהפטיג: קיימים רק שני דברים, ולא שלושה, כפי שאניין כאן חבר-הכנסת צדוק. ישנם ערורים של אלה שיש להם זכות בחירה, והוא יכנס לתוספת א' תוספת הערורים. האדם מוכיח שהוא גר בתל-אביב ב-31 בדצמבר.

התוספת השניה - אלה שאחרי ה-31.12 רוצים לעבור ממקום למקום. אלה יכולים להינות מהעברות רק לגבי הבחירות לכנסת ולא לגבי הרשות המקומית.

שר הפנים י. בר-יהודה: נראה לי שהצעת הממשלה היא הטובה ביותר. אם אין רוב להצעה זאת, אני מציע לנסח אחרת את הצעתו של חבר-הכנסת צדוק.

פנקס הבוחרים לבחירות בעיריה פלונית, יהיה

מורכב: -

1. מרשימות הבוחרים שהוכנו על ידי שר הפנים

לצורכי ההצבה באותה עיריה.

2. שר הפנים יוסיף לזה רשימה נוספת של בוחרים

כתוצאה מעררים שהוגשו על ידי מי שהיה תושב בעיר זו ב-31.12.58, ולא נכלל ברשימות שהוצגו, ובחיסור האנשים שהוכיחו שמקומם במקום אחר והועברו לשם.

3. מה שאנו אומרים על אנשי חוץ.

מ. בגין:

מה שהוכח לגביהם.

שר הפנים י. בר-יהודה:

אני מסכים לזה. כלומר, לנספח הראשון לצורך

הצגה, יוסיפו את אלה שבאמת היו ב-31.12.

ויוציאו את אלה שהעבירו אותם למקום אחר. זה אומר למעשה: פנקס שני עד-הוק.

זאת עבודה טכנית איומה. מזה צריכים להוריד שני דברים: האחד - מי

שנמחק, והשני - מי שהועבר למקום אחר, על יסוד ה-31.12.

היו"ר ז. ורהפטיג:

הענין מוסכם. השאלה היא רק שאלה של ניסוח.

ה ח ל ט ה

הוחלט לקבל את הצעת שר הפנים.

ד"ר ידין:

הניסוח צריך להיות כך. בסעיף 11 של פקודת

העיריות צריך למחוק את הסעיפים הקטנים א' ו-ב,

ולשאיר רק את סעיף ג', אם על זה אין חילוקי דעות. לפי דעתי, רשימות

הבוחרים לכנסת טובות לכל דבר, עם כל השינויים שחלו בהן חוץ משינוי אחד.

חוץ מהשינוי שבא כתוצאה מבקשות העבודה. כדי להשלים את הדבר זה יש צורך

לתקן את סעיף 31 של חוק פנקס הבוחרים.

היו"ר ז. ורהפטיג:

אני מבין שאישרנו את הפרינציפ. תוך כדי הישיבה

ד"ר ידין ינסח זאת בכתב.

גמרנו את סעיף 11, ונחזור עכשיו לסדר הסעיפים.

את סעיף 1 - 2 קבלנו. נתחיל בסעיף 3.

ס ע י ף 3

היו"ר ז. ורהפטיג:

בהתאם למה שהחלטנו שאנו מטפלים בתיקונים רק

לשנה הזאת, צריכים למחוק את המלים: "מאז ואילך".

מ. בגין:

הצעתי להעמיד נקודה אחרי ה-17 בנובמבר 1958.

היתר מיותר.

ח. צדוק:

אני מסכים להצעתו של ח"כ בגין, אבל לא במקום

חלק ב', אלא במקום ב' כולו. את כל השאלה

השנים הבאות אנו משאירים פתוחה.

י. ש. רוזנברג:

אני מסכים עם חבר-הכנסת צדוק.

שר הפנים י. בר-יהודה:

אני מציע את אותם הדברים: "הבחירות הנאות לכל

המועצות יקוימו ביום ט"ז בחשוון תש"כ (17 בנובמבר

1959). לגבי הבחירות הבאות, לא השנה יחליטו.

י. ש. רוזנברג:

כלפי הנקודה. לפי הנקודה אני מציע שינוי. במקום

שיהיה כתוב התאריך, אני מציע שיהיה כתוב:

ביום קיום הבחירות לכנסת הרביעית

היו"ר ז. ורהפטיג:
לגבי זה שהבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות תתקיימנה באותו יום בו תהיינה הבחירות לכנסת הרביעית, על זה אין ויכוח. הבעיה רק לגבי הענין שהעלה ח"כ צדוק, והוא הכתוב יהיה במקום סעיף 8ב' או כחוספת.

מ. בגין:
בסעיף 8ב' מדובר על הכנסת השלישית. מוכרחים לכתוב זאת במקום אחר. זה אבסורד.

ב. אזניה:
אני תומך בחבר-הכנסת בגין שאי אפשר להשאיר את הסעיף ויש צורך לכתוב סעיף אחר במקומו.

היו"ר ז. ורהפטיג:
אני מוכן להציע הצעת פשרה האומרת: הבחירות לרשויות המקומיות הבאות, תתקיימנה ביום שתתקיימנה בו הבחירות לכנסת הרביעית, היינו, ביום ה-17 בנובמבר 1959.

ע. איכילוב:
הערה לענין סעיף 11. היו"ר אמר שעל העקרון כולם מסכימים. אני מצטער, אבל אין אני יכול להסכים לו. אם הצעת הנוסח תעבור ללא הסתייגויות, לא ארשום לי הסתייגות.

מ. בגין:
איפה נקבע התאריך של ה-17 בנובמבר?

ד"ר ידין:
בחוק הבחירות לכנסת.

מ. בגין:
אם כך, אפשר לכתוב: ביום הבחירות לכנסת הרביעית, כפי שנקבע בחוק הבחירות לכנסת.

ב. אזניה:
הענין הוא בזה, שמשנים ממה שכתוב פה. ופה זה כתוב באופן ברור. כתוב פה ב-17 בנובמבר. אני לא רואה שום סיבה מדוע צריכים לשנות זאת.

ה ת ל ט ה

הצעת הנוסח האומרת: " הבחירות הבאות לכל המועצות יקוימו ביום בו מתקיימות הבחירות לכנסת הרביעית (ביום 17 בנובמבר 1959) - ג ת ק ב ל.

היו"ר ז. ורהפטיג:
האם זה בא במקום סעיף 8ב'?

שר הפנים י. בר-יהודה:
אני מניח שאין שום ספק שלגבי עשרים העיריות, הבחירות לא תתקיימנה ביום אחד יותר מאוחר או ביום אחד יותר מוקדם. לא הייתי מציע למחוק זאת. כאשר נלון על שאר הדברים, נקבע גם את הדבר הזה.

היו"ר ז. ורהפטיג:
שר הפנים מציע, במקום: סעיף 8ב', לכתוב: על אף האמור.

ח. צדוק:
הסעיף שהוצע לפנינו, קובע את ההסדר לגבי הבחירות הקרובות שתהיינה ב-17 בנובמבר, ולגבי הבחירות שלאחריהן אחת ל-5 שנים. לפי ההצעה זה צריך לבוא במקום סעיף 8ב'.

הסכמתי להצעה הקודמת, מתוך הנחה שאנו משפרים את כל השאלה של הבחירות שלאחריהן פתוחה, ונדון על זה אחרי הפגרה, מחילטים כרגע רק על הרישא.

שר הפנים י. בר-יהודה:
אבל גם לא מחליטים למחוק.

היו"ר ז. ורהפטיג:
בתחילת הישיבה החלטנו שדנים היום רק באותם השינויים ההכרחיים לגבי הבחירות הבאות. לגבי יתר הדברים לא נגועים בחוק הקיים, אלא נדון על השינויים אחרי הפגרה. לכן, היתה מוצדקת השאלה בדבר אי-מחיקת הסעיף ולהגיד: על אף האמור, ורק אחרי הפגרה נראה איך צריכים לשנות זאת.

מ. בגין:
אני רוצה לפנות להבנה המשפטית שלך. אתה אומר
שלא יקבעו מסורות ביחס לתקופות כהונתן של הכנסת
והעיריות לבחירות הבאות. אתה מניח זאת על יסוד המצב הקיים. ישנו חוק
האומר כל 4 שנים, וישנה הצעת חוק האומרת: כל 5 שנים. בהצעת החוק לשינוי
החוק הקיים נדון רק אחרי הפגרה, זאת אומרת שהכל ברור. אם הכנסת תקבל
את הצעת החוק ל-5 שנים, יהיה 5 שנים. אם מישהו יציע 3 שנים, וזה יתקבל,
יהיה כל 3 שנים. לכן אתה בהחלט יכול להסכים להצעה: להעמיד נקודה ולכתוב
"על אף האמור".

י. ש. רוזנברג:
הערה למר צדוק.
אני חושב שההצעה המוצעת טובה.

ב. לוקר:
אני מציע שזמן שהותן של העיריות או המועצות
המקומיות, יוחלט בכנסת אחרי הבחירות.

היו"ר ז. ורהפטיג:
איך אתה יכול להגיד אחרי הבחירות? הבוחרים לא
ידעו לכמה זמן הם בוחרים.

רבותי, אני מבקש מכם שנקיים את ההחלטה שקיבלנו
הבוקר, שלא נכנסים להכרעות בעניינים שאינם נוגעים לבחירות הללו. לא נכנס
לדון בבעיות האחרות. נופיע בכנסת ונגיד שעשינו חלק מהמלאכה, ואת החלק השני
נעשה אחרי הפגרה.

ח. צדוק:
אני חושב שהערת היושב-ראש לדברים שסוכמו הבוקר
אינה צודקת. ישנה סטייה מהדברים שסוכמו הבוקר.
סכמנו שאנו מסדירים דברים מסויימים לצורכי הבחירות הבאות, הקרובות. ואנו
משאירים את העניין ללא תשובה בשביל השנים שלאחרי זה, ואנו בדרך זאת הלכנו
עד עכשיו. לדעתי סעיף 8 ב' שנאמר בו: "מאז ואילך כל חמש שנים ביום שיקבע
שר הפנים...", נתרוקן מתוכנו. אני מציע שלגבי השאלה הזאת נלך בדיוק באותה
דרך שהלכנו לגבי פנקס הבוחרים. אנו כותבים שהבחירות הבאות חדהנה
ב-17 בנובמבר, ומשאירים פתוח לגבי ההמשך.

היו"ר ז. ורהפטיג:
למעשה הסעיף סוכם. נשארו שני דברים. הראשון -
זכותו של שר הפנים לשנות; השני - במקום, או
על אף האמור.

ה ח ל ט ה

הוחלט לקבל את הנוסח: "על אף האמור".

ח. צדוק:
אני רושם זאת להסתייגות.

י. שופמן:
אני מציע למחוק את המלה "לדעתו".

היו"ר ז. ורהפטיג:
היות ואנו לא גומרים עכשיו את החוק, נחזור
לדון בסעיף הזה אחרי הפגרה. אין סכנה שעד אחרי
הפגרה שר הפנים ישנה איזה דבר.

י. שופמן:
אני מודיע היום שאני אעלה מחדש את הבעיה הזאת
אחרי הפגרה.

ס ע י ף 4

ה ס ע י ף נ ת ק ב ל

י. ש. רוזנברג:
אני שואל את נציגי משרד הפנים. הוצאות הכרוכות
בעריכת הבחירות, כוללות את עריכת הפנקס. האם
פירוש היבר שהעיריות צריכות להשתתף בהוצאות הכלליות של הפנקס?

שר הפנים י. בר-יהודה:

ברור שלא, היות והוא כבר הוצג. נניח שהם צריכים להכין. מה הם צריכים להכין? אולי את הנייר

שעליו הודפס.

סעיף 5

ד"ר ידין:

בסעיף זה יש שינוי.

מר גוברמן:

ההצעה היא: "איזורי הקלפי שנקבעו לפי חוק פנקס הבוחרים לכנסת, תשי"ט - 1959 (להלן חוק הפנקס), לשנת פנקס פלונית, כמשמעותה בחוק הפנקס, ושנמצאו אותו זמן בתחום העיריה, יהיו איזורי הקלפי לבחירות למועצה המתקיימות תוך אותה שנת פנקס".

היו"ר ז. ורהפטיג:

צריכים לשנות ולהתאים זאת רק לשנה הזאת.

ע. איכילוב:

תיקון מלולי. "שיהיו בתחום שיפוט העיריה". ישנן עיריות שמנקודת מבט של חוק בנין ערים, המושג של העיריה יותר רחב מתחום שיפוטתה. לכן אני מציע את הצעתי.

שר הפנים י. בר-יהודה:

זה רק יכול להעמיד בסימן שאלה כל מקום אחר שכתוב תחום. אולי זה לא שיפוט? אולי זה תחום

בניה ולא תחום עיריה?

ז. ורהפטיג:

שר הפנים מבטיח שזה זהה.

ד"ר ידין:

בשנת 1951 קיבלנו הסכמה. מה שפעם היה כתוב "תחום שיפוט" נקרא היום "תחום", וזה מוגדר

בחוק פקודת העיריות.

ה ס ע י פ א ו ש ר

סעיף 6

ד"ר ידין:

צריך לתקן את הנוסח בהתאם למה שקודם הנהלט.

היו"ר ז. ורהפטיג:

על הסעיף הזה הוחלט כבר. נשארה רק בעיית הניסוח. השאלה שנשארה פתוחה היא שאלת הלא-אזרחים.

שר הפנים י. בר-יהודה:

ישנה הצעת תיקון. הזכות להרשם בנספח לאיזור קלפי לבחירות למועצה, כאמור בסעיף הקודם, נתון לכל אדם שהגיש לשך הפנים בקשה להרשם בנספח, ואשר (1). יום הולדתו ה-18 חל לא יאוחר מיום 31.12, הקודם לתחילת שנת הפנקס כאמור בסעיף 10 (1). (2). לא נכלל בפנקס הבוחרים שהופץ לפי חוק הפנקס לאותה שנת פנקס, כאמור בפסקה (1), מחמת אי-היותו אזרח ישראלי. (3) ב-31.12 כאמור בפסקה (1) היה חושב באותו איזור קלפי, ושנמסרה לו הודעה לפי פקודת מרשם התושבים, תש"ט - 1949.

ד. בר-רב-האי:

האם בסעיף 11 לא תבוא חזרה על כל זה?

ד"ר ידין:

שם זה נמחק.

י. ש. רוזנברג:

לא הייתי מתנגד שיהיה כתוב: יום הולדתו ה-18 לא חל מהיום הקובע, מיום תאריך פפנקס.

הנקודה השניה - בסעיף 3, על מקום המגורים, צריך לחול אותו תנאי כפי שמופיע בסעיף 10. פירוש הדבר, לא בהתאם לרישום אלא היה גר באותו מקום.

היו"ר ז. ורהפטיג:

תסלח לי, חבר-הכנסת גרינברג, אבל כך בדיוק כחוב.

י. ש. רוזנברג:

אם הנוסח הזה אומר את אותו הדבר, זה בסדר.

ד"ר ידין:

אפשר אולי לכתוב: ונמסרה על כך הודעה.

י. ש. רוזנברג:

עכשיו אני בא לענין העקרוני. אני מתנגד לכל הענין הזה של הנספח. לפי דעתי, מי שאינו אזרח ישראלי לא צריך לקבל זכות בחירה בעיריות. אם הוא אזרח אותה מדינה שאוסרת עליו להצביע בעד בחירות, אין הבדל אם הן בחירות לכנסת או בחירות לעיריות. אם הוא אזרח אותה מדינה שאינה אוסרת עליו להצביע, הוא יכול לקבל אזרחות, תהיה לו אזרחות כפולה והוא יכול לעשות זאת. אם הוא בכל זאת לא עושה את זה, לא צריכים לחת לו זכות בחירה, ואני מתנגד לזה. אם ישנו תושב שאינו אזרח, אם הוא פונה לו לא פונה, לי זה לא משנה. אנו בכלל לא צריכים לדרוש ממנה את הצורך לפנות.

כל תושב נמצא במדינת החושבים. אם הוא הוצא מהפנקס, אפשר לעשות נספח במשרד הפנים ולהכניס את אלה שהוצאו. אם הוא אינו נמצא בפנקס הבוחרים, הוא יכול לערער. אני נגד הענין הזה, אבל לא אסתייג.

שר הפנים י. בר-יהודה:

אני רוצה לבקש לא להציע לשנות לגבי הלא-אזרחים דווקא, בקשר אם אלה שאל מקבלים עליהם אוטומטית את האתאזרחות. ישנם כ-30,000 ערבים אשר יש להם זכות להתאזרח, והם לא עושים זאת. לו הערבים הללו היו מפורזים על פני כל הארץ, היתה זאת חצי צרה. אבל הם מרוכזים בצורה כזאת שיכולים להיות מקומות לא מעטים שבעצם אין בוחרים אלא רק בודדים, כל זמן שאנו לא עשינו מאמץ מצדנו להביא אותם להתאזרחות. הדבר הזה חמיד הצליח ולא כדי למחוק זאת. על כל פנים היה זה אחד מהנימוקים כבדי המשקל שהכריעו בזמן הדיונים בממשלה.

יש דבר שני. שלגבי אלה שיכולים להיות אזרחים ואינם רוצים לעשות זאת, הדבר הרבה יותר מסובך.

ע. איכילוב:

נראה לי שלחלק הראשון של דברי מר רוזנברג יימצאו כאן תומכים.

היו"ר ז. ורהפטיג:

מה ששר הפנים אמר ביחס למיעוטים, זה היה גם בוועדה. כשדנו בזאת התחשבנו בכך מאד. הנקודה הזאת מחזקת את דבריו האחרונים של מר רוזנברג. השמות של אלה שהם תושבי חוץ, אזרחים, נמצאים במרשם התושבים. התושבים של העיריה ידועים לה. לכן, יש בהצעתו של מר רוזנברג שיפורסמו השמות של אלה שאינם בפנקס, ואשר יש להם זכות עור, משהו. לגבי המיעוטים, נראה לי שהם לא יפנו למשרד הפנים כל אחד בנפרד.

שר הפנים י. בר-יהודה:

יפנו ויפנו.

היו"ר ז. ורהפטיג:

אם אנו מעוניינים - ושמענו את ההסבר בנכון לפך, ואני מביא את זה כנימוק נוסף - שהרשימה הזאת תפורסם, אני מבקש ששר הפנים יסכים. לעשות את העבודה הזאת זה משרד מרשם התושבים.

שר הפנים י. בר-יהודה:

בסעיף הזה אצטרך לעמוד על הצעת הממשלה.

י. שופמן:

אני מוותר על ההתנגדות הזאת כדי לא לשנות את הממשלה באותו הקו שלא מכניסים שינויים גדולים; אני מוותר על ההתנגדות של מתן זכויות יתר לעיריות; אני מתנגד להצעת מר רוזנברג; אני בעד הצעת הממשלה.

י. ש. רוזנברג:

כדי שנוכל להתקדם אני מוריד את החלק הראשון של הצעתי.

ב. לוקר:

נראה לי שהניסוח של הסעיף הזה קצת מוזר.

ד. בר-רב-האי:

אני תומך בהצעתו של חבר-הכנסת שופמן. עורתי
אתמול ספיקות רבים ביחס לזכותם של אזרחים
רבים לבחור גם לעיריות. אני חושב שזה נובע מדוקטרינה מוטעית ביסודה.
אני מוכן כרגע לא לדבר על זה. מה שאינני מוכן, זה האוטומציה של הענין,
דווקא מה ששר הפנים היום הסביר. הם לא עושים את האקט של ההתאזרחות,
אז אני נותן להם את האפשרות השניה.

ח. צדוק:

אני מסכים להצעת רוזנברג. אני חושב שהחוק
צריך להגדיר את המבחנים האובייקטיביים ורק אחר כך לקבוע את הפרוצדורה,
עד כמה שאפשר יותר קרוב למצב הקיים. אני בעד רשימה נוספת עם כל הכרוך
בזה.

ביחס לנוסח שהוצע על ידי שר הפנים. שם כתוב:
"מחמת אי-היותו אזרח ישראלי". אני חושב שזה דבר שהאיש לא יודע אותו.
הוא רק יודע שהוא בן 18 והוא לא תושב ישראלי. הוא יכול להוכיח שהוא
ממלא באופן פוזטיבי את שלושת האלמנטים האלה: הגיע לגיל המתאים, תושב
תל-אביב, ואיננו אזרח ישראלי.

י. ש. רוזנברג:

אדם שהתאזרח אחרי ה-31.12 ושאי להגיש ערר
להכלל בפנקס הבוחרים לכנסת. כאן מדובר
באנשים שלא היו רשומים בפנקס הבוחרים לכנסת. ומדוע לא נרשמו? כי לא היו
אזרחים.

היו"ר ז. ורהפטיג:

ישנם תיקונים קלים. הראשון - שנקבע במקום
ה-31.12 - היום הקובע. השני - לא מהודעה
להודעה אלא - נמסרה לו הודעה.

ישנן שתי נקודות עליהן צריכים להצביע. האחת
פרינציפיות. הדבר הפרינציפיוני - האם הנספח ייעשה לפי בקשה או יעשה
אוטומטית על ידי משרד הפנים?

ה צ ב ע ה

הוחלט להביא בענין הנספח שתי גרסות.

י. ש. רוזנברג:

אני מבקש את היו"ר להצביע על מחיקה כללית
של הסעיף.

ה צ ב ע ה

הצעת חבר-הכנסת רוזנברג - למחוק את הסעיף - לא נתקבלה.

ב. לוקר:

שאלה אינפורמטיבית. מה היה הסטטוס קוו
בבחירות האחרונות?

ד"ר ידין:

קודם לא היה פנקס בוחרים בצורה זאת. בבחירות
לעיריות, הכינה כל עיריה פנקס בוחרים לאותה
עיריה. בתוך הפנקס היא רשמה את כל אלה שהיו תושבים 6 חודשים לפחות, וכך
הלאה, מבלי להתעניין בשאלת האזרחות לגמרי. ובגלל זה היה פנקס אחד ישראלי.
על זה היה ערר וערעור וכל הדברים האלה. לא היה הבדל בין יהודים וכו'.
פנקס הבוחרים שהוצע עכשיו כלפי הכנסת, לא נמצא בטיפולה של העיריה אלא
בטיפולה של משרד הפנים. לפי החוק הקיים כרגע משרד הפנים מטפל בהכנת
הבוחרים לכנסת ומכניס לתוכו רק אנשים שיש להם אזרחות. הוא לא מכין יותר
בשביל העיריות. לפי ההצעה הקיימת הוא מפרסם את ההודעה לפי סעיף 10א,
ומי שרוצה להרשם בנספח צריך להגיש בקשה. לעומת זה ישנה הצעה שבמקום לפי
הצעה ישב משרד הפנים ויכין את התוספת.

ח. צדוק:

הצעתי שיהיה כתוב כמו שכתוב פה: שלא היה אזרח ישראלי

היו"ר ז. ורהפטיג:

נשאר זאת לניסוח. על שתי הגרסות נצביע עוד פעם
בהמשך הישיבה. בקשר לסעיף 10ב, הדבר תלוי

בהחלטה שלנו על סעיף 10א.